

Itsenäisyyden juhluvuoden lastensäätiö sr

Vuosikertomus 2018

Itla

ITLA

ITSENÄISYYDEN
JUHLAVUODEN
LASTENSÄÄTIÖ

"Juuri itsenäistynyt Suomi ei ole lasten onnena. Monet perheet elävät kurjuudessa. Ruuasta on puutetta, ja lapset joutuvat töihin – paimeniksi ja piioiksi. Toiset työskentelevät sahoilla ja tehtaissa. Kulkutaudit ja ripuli vaivaavat. Joka 10. lapsi kuolee alle vuoden ikäisenä.

Vuoden 1918 sota kurjistaa oloja lisää. Sen aikana satoja lapsia kuolee ja lähes 15 000 jää orvoksi. Lapsia päätyy myös vankileireille ja osa heistä teloitetaan. Lasten kurja tilanne havahduttaa Suomen päättäjät, vapaaehtoiset ja vanhemmat. Pienten oloja on parannettava, sillä maa tarvitsee lisää väkeä."

Näin alkaa Itsenäisyyden juhlavuoden lastensäätiön (Itlan) Suomen satavuotisjuhlan kunniaksi toteuttama Lasten Suomi 100 vuotta -filmi <https://www.youtube.com/watch?v=h-66My2iSwr8>. Filmi on dokumentti lasten oloista Suomen itsenäisyyden alkutaipaleelta. Ennen kaikkea filmi on kuitenkin ylistys menestystarinalle, jonka seurauksena Suomen lapset voivat tänään pääsääntöisesti erittäin hyvin kansainvälisessä vertailussa. Erityisen hyvin voidaan juuri niillä osa-alueilla, joihin päätöksentekijät ja koko kansakunta sitoutuivat saamaan aikaan muutosta Suomen itsenäistymisen jälkeen. Enää lapset eivät Suomessa kuole nälänhädän tai kulkutautien seurauksena. Fyysinen kurittaminen on vähentynyt ja lapsille on tarjolla ilmainen peruskoulutus.

Lasten hyvinvoinnin tila kertoo sitoutumisesta yli puolue- ja sektorirajojen. On yhdessä päätetty varmistua siitä, että lapset voisivat tulevaisuuden Suomessa entistä paremmin. On erinomaista hieno asia, että kyky yhdistää voimat lasten puolesta siivitti Suomen eduskunnan vuonna 2017 tekemään juhlapäätöksen, jonka tuloksena Itlalle lahjoitettiin pääomaksi Nesteen osakkeita liki 50 miljoonan euron arvosta suomalaisten lasten hyvinvoinnin edistämiseksi. Uudistuneen Itlan toiminnalla edistetään ja tuetaan Suomessa asuvien lasten ja lapsiperheiden hyvinvointia, yhdenvertaisuutta ja asemaa sekä hyvää tulevaisuutta. Säätiö edistää ja tukee myös vanhemmuutta sekä lasten kasvuoloja ja kasvatusta. Itlan toiminnan vahvana perustana on tutkittu tieto.

Etenkin fyysisessä terveydessä lasten tilanne on Suomessa viimeisen 100 vuoden aikana edistynyt huimasti. Samaa myönteistä kehitystä ei ole ollut nähtävissä mielenterveyden kohdalla. Esimerkiksi 5–12-vuotiaiden lasten ohjautuminen lastenpsykiatrian erikoissairaanhoidon lisäanttiin 22 prosentilla vuodesta 2011 vuoteen 2015 (Huikko ym., 2017). Hyvää on kuitenkin se, että lasten mielenterveysongelmiin voidaan tehokkaasti vaikuttaa ja niitä voidaan ehkäistä. Vaikuttaviksi keinoiksi ehkäistä ja hoitaa lasten sosiaalista pärjäävyyttä ja psyykkistä hyvinvointia on todettu ne, joilla koko yhteisöä ja vanhemmuutta tuetaan – eli kasvun tueksi tehtyä työtä edistetään.

Maailma eroaa monessa suhteessa tänään siitä Suomesta, jossa lapsiväestöä vaivaavia viitsauksia lähdettiin torjumaan ja poistamaan. Toiminnan ja informaation tulva on tänään kasvanut valtavasti sadan vuoden takaisesta maailmasta. Ammattilainen tai päätöksentekijä

voi joskus olla vaikean valinnan edessä, kun kasvuyhteisössä esiintyvää hyvää pitäisi edistää ja samalla torjua huono-osaisuutta. Kasvuntuki.fi on Itlan yhdessä Suomen Mielenterveysseuran kanssa rakentama portaali kaikille ammattilaisille ja muille kasvatusvastuussa oleville sekä heidän työtään johtaville, jotka etsivät laadukasta ja luotettavaa tietoa lasten psykososiaalisesti tueksi. Portaali toimii saman periaatteen mukaisesti kuin Suomalaisen lääkäriseura Duodecimin : "parhaaseen mahdolliseen tietoon nojaava toiminta tulee saattaa kaikkien sitä tarvitsevien ulottuville". Itlan Kasvun tuki -portaalista löytyy menetelmiä erityisesti lasten kehityksen tueksi lasten omissa kehitysyhteisöissä. Vuoden 2018 aikana Itla on yhteistyössä Suomen Mielenterveysseuran kanssa ja osana Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelmaa (LAPE) levittänyt vahvan tai kohtalaisen Kasvun tuki -arvioinnin saaneita menetelmiä, jotka on haluttu saada leviämään maakunnissa.

Itlan hallitus teki syksyllä 2018 linjauksen siitä, että nykyisen työn pohjalta edetään kohti mallia, jossa lapsi- ja perhepolitiikkaan pyritään vaikuttamaan siten, että lasten psykososiaalista hyvinvointia tuetaan määrätietoisesti näyttöön perustuen kaikilla tasoilla, aina valtionhallinnosta perheisiin saakka. Toimitusjohtajan johdolla Itlalle luodaan strategia vuoden 2019 aikana.

Yhteen hiileen puhaltaminen kannattaa varmasti. Kun lasta lähellä olevat aikuiset – vanhemmat, opettajat ja varhaiskasvattajat saavat kasvatustyöhönsä tukea, lasten pärjääminen myöhemmin elämässä lisääntyy ja yhteiskunnalle syntyy säästöjä. Työn suunnalle voi ottaa mallia historiasta. Suomessa on todistetusti aikaisemminkin ryhdytty yhdessä määrätietoisesti ennaltaehkäisemään ja korjaamaan kansanterveydellisiä uhkia. Kulkutaudit, nälänhätä ja lapsikuolleisuus taltutettiin tiedolla, vahvalla koordinoinnilla ja yhteistyöllä yli vaalikausien. Onko meillä samaa valmiutta ja tahtotilaa lasten psyko-sosiaalisen kehityksen edistämiseksi ja aikuisiällä esiintyvien ongelmien ehkäisemiseksi? Pitäisi olla.

Itla on vuoden 2018 jatkanut vahvaa työtä, jolla tuodaan tieto-taitoa lasten mielen hyvinvoinnin ja sosiaalisen kyvykkyyden edistämiseksi. Itlan valtuuskunnan puheenjohtajana olen ilolla seurannut uudistuneen Itlan ensimmäisen vuoden työtä ja olen vakuuttunut siitä, että säätiö omalla toiminnallaan vahvistaa meidän kaikkien yhteistä tehtävää niin että voimme luoda Suomesta maan, jossa lasten on entistä parempi kasvaa seuraavat sata vuotta.

AILA PALONIEMI

Kansanedustaja
Itlan valtuuskunnan
puheenjohtaja

Sisällysluettelo

Esipuhe	2
Tiivistelmä	5
1 Säätiön tarkoitus	6
2 Säätiön toimintaympäristö	6
3 Toiminta	8
3.1 Kasvun tuki - vaikuttava varhainen tuki perheille	8
4 Verkostoituminen, tapahtumat ja kansainvälinen yhteistyö	14
4.1 Seminaarit ja tilaisuudet	14
4.2 Sidosryhmät ja jäsenyydet	15
5 Viestintä ja näkyvyys	16
5.1 Säätiöviestintä	16
5.2 Väestöviestintä	16
5.3 Kasvun tuki -työn LAPE-viestintä	17
6 Toiminnan kehittäminen ja tulevaisuuden näkymät	18
7 Hallinto, varainhankinta ja varainhoito	18
7.1 Hallinto	18
7.2 Varainhankinta	19
7.3 Varainhoito	19
7.4. Tilintarkastus	20
Lähteet	20
LIITE 1 ITLAN VALTUUSKUNTA	21
LIITE 2 ITLAN HALLITUS 2018 (1.1.2018–24.4.2018)	22
LIITE 3 ITLAN HALLITUS 2018 (24.4.2018–31.12.2018)	23

Tiivistelmä

5

Itsenäisyyden juhluvuoden lastensäätiölle (Itla) lahjoitettiin eduskunnan juhlapäätöksellä 5.12.2017 50 miljoonan euron pääoma. Itsenäisyyden juhluvuoden lastensäätiö on vuoden aikana toteuttanut tavoitettaan ensisijaisesti edistämällä keinoja, joilla lasten ja nuorten sosiaalisia suhteita ja tervettä mieltä voidaan edistää ja hoitaa. Työtä on vuoden 2018 aikana tehty ensisijaisesti osana Lapsi- ja perhepalveluiden muutoshjelmaa (LAPE).

Näyttöön perustuvan varhaisen tuen, hoidon ja vanhemmuustaitojen työkalupakki -hankkeen tavoitteena on ollut jatkaa sitä pitkäjänteistä työtä, jonka Itla sekä Suomen Mielenterveysseura yhdessä Itlan 100 -vuotisohjelman kumppaneiden kanssa aloitti. Työn lähtökohtana on ollut, että kaikille lapsille ja lapsiperheille olisi tarjolla parhaaseen tietoon nojaavaa oikea-aikaista tukea tasavertaisesti koko maassa matalalla kynnyksellä, silloin kun sitä tarvitaan.

Ammattihenkilöiden osaamisen lisäämisen sekä työvälineiden uudistamisen lisäksi hanke on pyrkinyt edistämään LAPE-ohjelmassa asetettua tavoitetta uudistaa palvelut integroiduksi kokonaisuudeksi ja siirtää painopisteitä kaikille yhteisiin ennaltaehkäiseviin palveluihin, varhaiseen tukeen ja hoitoon sekä perhelähtöisyyteen ja voimavarojen vahvistamiseen. Työn pitkän ajan tavoitteen saavuttamiseksi luodaan pysyvä rakenne sekä Kasvun tuki portaalin ylläpidolle että näyttöön perustuviin menetelmien implementoinnille ja seurannalle, jolloin lapsiperheille ja ammattilaisille olisi mahdollista taata tasavertainen tietopohja lasten eheän kasvun tueksi.

Itlan toiminta on ollut laajasti verkostoituvaa sekä kansallisesti että kansainvälisesti vuoden aikana.

Vuoden 2018 aikana Itlan hallinnolliset rakenteet saatettiin vastamaan tulevan toiminnan vaatimuksia. Itlan ensimmäinen valtuuskunta valittiin eduskunnan täysistunnossa helmikuussa ja se kokoontui ensimmäisen kerran maaliskuussa. Valtuuskunta valitsi Itlalle uuden hallituksen huhtikuussa. Hallitus perusti varainhoitotoimikunnan, joka loi syksyn aikana Itlalle sijoitusstrategian sekä toteutti yhteistyössä hallituksen kanssa hankintalain mukaisen kilpailutuksen varainhoidon järjestämisestä. Säätiön hallitus on loppuvuodesta 2018 alkaen rakentanut säätiön tulevaa strategiaa suunnitelmakaudelle 2019-2022.

ITLA

ITSENÄISYYDEN
JUHLAVUODEN
LASTENSÄÄTIÖ

1 Säätiön tarkoitus

Itlan toiminnalla edistetään ja tuetaan Suomessa asuvien lasten ja lapsiperheiden hyvinvointia, yhdenvertaisuutta ja asemaa sekä hyvää tulevaisuutta. Säätiö edistää ja tukee myös vanhemmuutta sekä lasten kasvuoloja ja kasvatusta.

Itlan toiminnan perustana on tutkittu tieto. Itla toimintatapana on pyrkiä parantamaan olemassa olevia palveluja ja suunnata palvelujen kehittämistä tieteelliseen näyttöön perustuvaksi. Tieteelliseen näyttöön perustuvalla toiminnalla parannetaan toiminnan vaikuttavuutta ja sitä kautta lasten ja lapsiperheiden hyvinvointia.

Itla voi toimintansa toteuttamiseksi

- tehdä, arvioida ja julkaista tutkimuksia ja selvityksiä ja niiden arviointeja sekä tutkitusti parhaita käytäntöjä ja edistää niiden käyttöä ja hyödyntämistä
- kouluttaa ja jakaa tietoa lasten kanssa työskenteleville ja huolehtia tiedotuksesta väestölle
- koota lasten kanssa työskenteleviä ja lapsuutta tutkivia yhteistyöhön ja osallistua yhteistyöhankkeisiin
- antaa tukea ja ohjausta perheiden sisäisten suhteiden ylläpitämiseksi ja parantamiseksi
- avustaa ja tukea erityisesti tehokkaita ja vaikuttavia lapsiin kohdistuvia palveluita ja muuta toimintaa eriarvoisuuden vähentämiseksi ja vakaan kehityksen turvaamiseksi
- jakaa apurahoja ja avustuksia tieteelliseen tutkimukseen
- toteuttaa tarkoitustaan kaikilla muilla tarkoitusta välittömästi edistävillä toimintamuodoilla.

” **Itlan toiminnan perustana on tutkittu tieto.**

2 Säätiön toimintaympäristö

Itsenäisyyden juhluvuoden lastensäätiölle lahjoitettiin eduskunnan 5.12.2017 tekemän juhlapäätöksen perusteella 49 999 949 euron arvosta Neste Oyj:n osakkeita. Osakkeet siirtyivät Itlan arvo-osuustilille 4.1.2018.

Eduskunnan juhlapäätös oli vahva viesti siitä, että Suomen eduskunta halusi panostaa erityisesti lasten hyvinvointiin Suomessa. Monet muutkin asiat puhuvat sen puolesta, että Suomessa kannetaan tällä hetkellä huolta lasten tulevaisuudesta.

Itla on vuodesta 2017 ollut vahvasti mukana sosiaali- ja terveysministeriön sekä opetus- ja kulttuuriministeriön koordinoimassa Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelmassa (LAPE) (vrt.

luku 3 alla). LAPE-ohjelman tavoitteet saada aikaiseksi painopisteen muutos, jossa hallinto- ja ammattikuntakeskeisyydestä siirytään lapsi- ja perhelähtöiseen oikea-aikaiseen tukeen, ovat sopusoinnussa Itlan työn tavoitteiden kanssa. Itlan Kasvun tuki -työn punaisena lankana on tutkittu tieto. Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma jatkuu vuoden 2019 aikana ns. LAPE-akatemiolla, joka kohdistuu erityisesti maakunta-alueiden johtoon. Itla on omalta osaltaan mukana myös tässä työssä. Näyttöön perustuvalla työllä lasten kasvun tueksi pyritään Itlan toiminnassa varmistamaan pysyvä rakenne, jotta kaikkien lapsiperheiden ulottuvilla olisi myös jatkossa parhaaseen olemassa olevaan tietoon perustuvaa tukea kasvatuskäytäntöihin. Tuoreessa Yhdyspinnat yhteiseksi mahdollisuudeksi - Selvitys lapsi-, nuoriso- ja perhepalveluiden toteuttamiseen liittyvissä yhdyspinoista muuttuvassa toimintaympäristössä -raportissa Itlalle onkin ehdotettu roolia tiedolla johtamisen osalta myös jatkossa (Heinonen ym., 2018).

Vuoden 2018 aikana Suomessa käynnistettiin myös lapsistrategiatyö opetus- ja kulttuuriministeriön sekä sosiaali- ja terveysministeriön johdolla. Nyt tehtävä kansallinen lapsistrategiatyö valmistelee varsinaista strategiaa, joka tähtää aina vuoteen 2040 saakka. Itlalla on ollut edustus lapsistrategiaa valmistelevassa ohjausryhmässä sekä tutkimusryhmässä, jossa on koottu keskeisiä havaintoja viidestä eri osa-alueesta: ihmissuhteet, oppiminen, turvallisuus, terveys ja osallisuus.

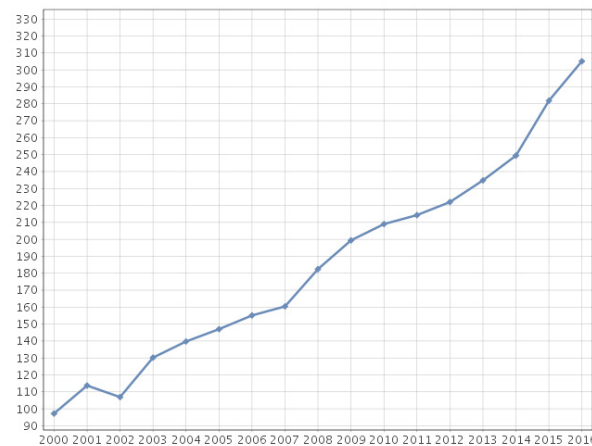
3.1 Kasvun tuki - vaikuttava varhainen tuki perheille

Kasvun tuki -työ rakentuu tarpeelle *“perustaa muiden Pohjoismaiden tavoin Suomeen kansallinen taho, joka koordinoisi alan kehittämistä, arvioisi lasten psykososiaalisten menetelmien tieteellistä perustaa ja välittäisi tätä tietoa sosiaali- ja terveyspalveluiden suunnitteluun, päätöksentekoon ja resursointiin sekä alan käytännön toimijoille”*.

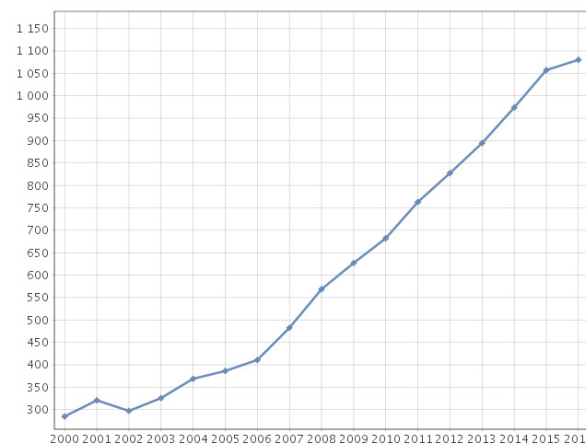
STM Lasten mielenterveyden edistäminen ja lasten mielenterveyden häiriöiden ehkäisy -raportti (2015, 42)

Kaikki lapset eivät saa oikea-aikaista apua

Monet tilastot viestivät siitä, että peruspalveluissa ei kyetä vastaamaan oikea-aikaisesti lapsiperheiden psykososiaalisiin ongelmiin. Yhä suurempi osa lapsista Suomessa päätyy lastenpsykiatrian piiriin (kuvat 1 ja 2). Kuntaliiton kyselyyn vastanneet lastensuojelun järjestäjätahot arvioivat, että lastensuojelun tilanne on vaikeutunut. Avun saamisen vaikeutuminen näkyy kyselyyn vastanneiden mukaan laajasti lasten tarvitsemisessa palveluissa, erityisesti lasten mielenterveyspalveluissa (Kuntaliiton lastensuojelukysely, 2018).

Kuva 1. Erikoissairaanhoidon avohoitokäynnit, lastenpsykiatria/1000, 0-12 v. Lähde: Sotkanet, 2018

Kuva 2. Erikoissairaanhoidon avohoitokäynnit, nuorisopsykiatria/1000, 13-17v. Lähde: Sotkanet, 2018

”Yhä suurempi osa lapsista Suomessa päätyy lastenpsykiatrian piiriin.

Työkalupakki

2017

Arviointityö

2013

Näyttöön perustuvaa psykososiaalista tukea lapsiperheille

Suomessa on paljon toimintaa, jonka tarkoituksena on tukea lapsen ja nuoren elämää arjessa. Lähiyhteisön tukea tarjoavat koulu, harrastukset, perhe, ystävät ja muut läheisesti lapsen elämään vaikuttavat tahot. Suurinta osaa lapsista lähiverkon antama tuki kantaa läpi koko elämän, ilman tarvetta yhteiskunnan interventioille. Lähes jokaisen lapsiperheen elämään mahtuu kuitenkin myös hetkiä ja vaiheita, jolloin tuen tarve on suurempi. Kyse voi olla hetimitäisestä tuen tarpeesta esimerkiksi vanhempien erotilanteessa tai kyseessä voi olla perheen arkea jatkuvasti haastava tilanne, jossa haasteeseen vaikuttaa lapsen tai aikuisen oireilu. Tuore kohorttitutkimus osoittaa, että lähes puolet lapsista kohtaa lapsuutensa aikana yhden tai useamman seuraavista riskitekijöistä: vanhempien matala koulutustaso, vanhempien ero tai vanhemman kuolema, vähintään toiselle vanhemmalle kohdistettu toimeentulotuki tai vanhemman psykiatrinen diagnoosi (Ristikari ym., 2018). Riskitekijät eivät välttämättä ennusta huonoa elämäntilannetta, mutta riskien kasaantuminen saattaa johtaa eristeisiin haasteisiin.

Vuoden 2018 aikana llla on jatkanut ja syventänyt Kasvun tuki -työtä, jossa paras mahdollinen työ lasten kasvun tueksi arvioidaan ja levitetään laajasti koko maahan palvelemaan lapsiperheitä. Toiminnan tueksi on luotu rakenteita juurtumisen tueksi. Vuoden 2017-2018 aikana työ on tehty osana Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelmaa.

Tavoitteena on ollut jatkaa sitä pitkäjänteistä työtä, jota Itsenäisyyden juhluvuoden lastensäätiö sekä Suomen Mielenterveysseura yhdessä kumppaneiden kanssa on aloittanut. Työn lähtökohdista on ollut, että kaikille lapsille ja lapsiperheille olisi tarjolla parhaaseen tietoon nojaavaa oikea-aikaista tukea tasavertaisesti koko maassa matalalla kynnyksellä, silloin kun sitä tarvitaan. Työn konkreettisiksi tavoitteiksi on vuoden aikana asetettu: tieteellinen arviointityö, näyttöön perustuvan työn levittäminen maakunnallisille alueille, implementointi ja seuranta sekä kansainvälinen yhteistyö.

3.1.1 Tieteellinen arviointityö

Lasten kasvun tueksi tarkoitettujen menetelmien arviointityö tapahtuu osana Itlan tieteellistä toimitusta, jossa menetelmiä arvioidaan neliasteisen arviointiskaalan perusteella. Arviot hyväksyy tieteellinen neuvosto, jonka puheenjohtajana toimi tutkimusprofessori Kristian Wahlbeck. Sihteerinä on toiminut PsT, tieteellinen päätoimittaja Taina Laajasalo. Tieteellisessä neuvostossa on edustettuna interventiotutkimukseen perehtynyt monitieteellinen joukko maan parhaita asiantuntijoita kasvatus-, sosiaali-, humanististen ja lääketieteen alalta.

Itlan tieteelliseen neuvostoon on kertomusvuoden aikana kuulunut seuraavat jäsenet: Kristian Wahlbeck (pj., tutkimusprofessori), Marja Holmila (tutkimusprofessori), Raija-Leena Punamäki (psykologian professori), Päivi Santalahti (dosentti), Christina Salmivalli (psykologian professori), Ilse Julkunen (sosiaalityön professori), Eeva Aronen (lastenpsykiatrian professori), Mirjam Kalland (varhaiskasvatuksen professori), Jorma Komulainen (dosentti), Nina Sajaniemi (dosentti), Marjukka Mäkelä (emeritaprofessori).

Kasvun tuki -hankkeessa arviointityön tavoitteena oli viedä menetelmäarviointeja eteenpäin 4–6 menetelmän vuosivauhdilla, kehittää arviointikriteeristöä sekä lisätä tietoisuutta Kasvun tuki -tietolähteestä niin johdon, päättäjien, kehittäjien kuin ammattilaistenkin tahoilla. Tulokset saavutettiin määrällisesti: menetelmäarvioiden suunniteltu määrä toteutui. Tietoisuuden lisäämisen ja kohdeyleisön tavoitettavuuden osalta tulosten toteutumista on vaikea arvioida täsmällisesti, mutta Kasvun tuki -sivujen kasvanut vierailijamäärä, kentän palaute ja yhteydenotot toimitukseen kertovat siitä, että myös tavoitettavuus ja tietoisuus ovat lisääntyneet.

LAPE-kaudella arvioitiin vuonna 2017 Toimiva lapsi ja perhe -menetelmät (kolmen menetelmän päivitys) sekä Muksuoppi, Kiikku ja Läheisneuvonpito. Vuonna 2018 arvioitiin VIG, Theraplay ja Läheisneuvonpito, lisäksi marraskuussa hyväksyttiin Aggression Replacement Training (ART), POP Perhekoulu sekä Perhearviointi -arviot. Lisäksi LAPE-kaudella on kehitetty arviointikriteeristöä, muun muassa lisätty syksyllä 2018 kaikkiin menetelmäarvioihin niin sanottu PICO-lauseke, joka kuvaa menetelmästä saadun vaikutusnäytön strukturoidussa ja tarkassa muodossa.

Kasvun tuki -arviointityön taustalla oleva periaate on pitkälti sama kuin Suomalaisen Lääkäriseura Duodecimin Käypä hoito -työssä. Riippumatta maantieteellisestä sijainnista ja tuen antajasta samoihin ongelmiin ja ihmisten tarpeisiin tulisi vastata samoilla menetelmillä. Yleisajukset koosteet arvioiduista menetelmistä löytyvät ammattilaisten, perheiden ja päätöksentekijöiden avuksi verkosta sivulta kasvuntuki.fi.

Arviointityöstä on kertomusvuoden aikana myös suunnitellusti viestitty erilaisissa sidosryhmätilaisuuksissa (esim. LAPE-työpajat), johdon seminaareissa ja erilaisissa julkaisuissa.

Julkaisut:

- Laajasalo, P. & Kouvonen, P. Kasvun tuki työ: vaikuttavaa tukea tasa-arvoisesti kaikille perheille. Perheterapia-lehti 4/18.
- Hakulinen T., Laajasalo T. & Mäkelä J. (toim.) 2019. Vanhemmuuden ja parisuhteen tu-en vahvistaminen – teoriasta käytäntöön. (julkaisu kevät/2019). THL & Itla

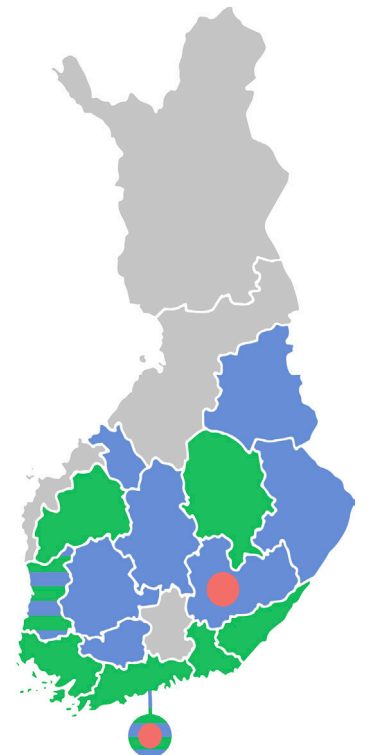
3.1.2 Näyttöön perustuvan työn levittäminen maakunnallisille alueille

Muutostyössä pelkkä informaatio ei riitä. Tarvitaan myös jalkautuvaa työtä ja juurruttamisen tukea. Osana Itlan ja Suomen Mielenterveysseuran yhteistä konsortiota Suomen Mielenterveysseuran Kasvun tuki -koulutustiimi toteutti hankkeen koulutus- ja levittämistehtävää. Näyttöön perustuvan työkalupakin menetelmien koulutukset käynnistettiin vuoden 2018 aikana 14 maakunnallisella alueella. Levitettäviä menetelmiä olivat: Lapset puheeksi -keskustelumenetelmä sekä perheinterventio, Ihmeelliset vuodet -ryhmänhallintamenetelmä sekä -vanhemmuusryhmätoiminta ja monimuotoinen perheterapeuttinen työskentely (MDFT).

Myös Voimaperheet-menetelmää esiteltiin, mutta sitä levitti Turun yliopiston lastenpsykiatrian tutkimuskeskus. Voimaperheet-menetelmän piiriin kuuluu kolmasosa suomalaisista 4-vuotiaista. Kaikki levitettävät menetelmät ovat saaneet vahvan tai kohtalaisen arvion Kasvun tuki -arvioinnissa ja menetelmän kehittäjät ovat puoltaneet menetelmän levittämistä maakunnallisesti.

Vuoden 2018 aikana koulutettiin maakuntiin yhteensä reilusti yli tuhat ammattilaista menetelmäosaajiksi ja menetelmien kouluttajiksi. Arviolta ainakin 10 000 perhettä pääsi näiden interventioiden piiriin vuoden 2018 aikana. Yhteistä menetelmille on, että niillä annetaan tutkitusti tehokkaita keinoja esimerkiksi perheiden kasvatuskäytäntöihin tai varhaiskasvattajien ja opettajien ryhmänhallintaan.

- Ihmeelliset vuodet**
Ihmeelliset vuodet vanhemmuusryhmänohjaajia 125
Ihmeelliset vuodet ryhmänhallinnan menetelmäosaajia 48
Ihmeelliset vuodet ryhmänhallinnan ryhmänohjaajia (TCM) 25
Ihmeelliset vuodet vanhemmuusryhmän Peer coach 4
Ihmeelliset vuodet ryhmänhallinnan Peer coach 2
Yht. noin 205
Lisäksi TCM-ryhmänohjaajat kouluttavat edelleen ryhmänhallintamenetelmäosaajia hankkeen aikana n. 190
- Lapset puheeksi**
Lapset puheeksi -kouluttajia 180
Lapset puheeksi -perheinterventio-osaajia 20
Yht. 200
Lisäksi LP-kouluttajat kouluttavat edelleen LP-menetelmäosaajiksi hankkeen aikana = n. 900
- MDFT**
MDFT avainterapeutteja 2
MDFT terapeutteja 8

Alueet, joille Voimaperheet-menetelmää on levitetty: Eksote (Ilmatra, Lappeenranta, Lemi, Luumäki, Parikkala, Rautjärvi, Ruokolahti, Savitaipale, Taipalsaari), Espoo (Espoonlahden alue, Matinkylän, Olarin ja Tapiolan alue), Forssa (Forssa, Humppila, Jokioinen, Tammela, Ypäjä) Härkätie (Lieto, Koski Tl, Marttila), Kainuu (Hyrynsalmi, Kajaani, Kuhmo, Paltamo, Ristijärvi, Sotkamo, Suomussalmi), Kouvola (Kouvola), Lahti (Lahden eteläinen alue), JIK (Kurikka, Jalasjärvi, Jurva), Naantali (Naantali), Parainen (Parainen), Siun sote (Heinävesi, Ilomantsi, Joensuu, Juuka, Kitee, Kontiolahti, Lieksa, Liperi, Nurmes, Outokumpu, Polvijärvi, Valtimo), Soite (Halsua, Kannus, Kaustinen, Kokkola, Kruunupyki, Lestijärvi, Perho, Toholampi, Veteli), Tampere (Tampere, Orivesi), Turku (Turku), Tuusula (Tuusula), Lappi (Muonio, Kolari, Pello, Kittilä, Ranua, Utsjoki, Inari, Enontekiö, Savukoski, Salla, Pelkosenniemi, Kemijärvi, Rovaniemi, Sodankylä), Länsi-Pohja (Tervola, Kemi, Tornio, Ylitornio, Simo).

3.1.3 Implementointi ja seuranta

Lähtökohdaksi LAPE-ohjelman puitteissa tehdylle Kasvun tuki -työlle otettiin lasten, nuorten ja perheiden parissa työskentelevien ammattilaisten osaamisen ja työvälineiden uudistaminen. Tämä on tehty tarjoamalla toimijoille Näyttöön perustuvan varhaisen tuen, hoidon ja vanhemmuustaitojen työkalupakki, joka koostuu näyttöön perustuvista menetelmistä. Työkalupakin sisällön (työkulttuurin muutos, johdon sitouttaminen näyttöön perustuvaan työtapaan, menetelmien tietoinen valinta) yhteisvaikutuksena on pyritty tarjoamaan yksittäisiä interventioita ylittäviä hyötyjä lapsille ja perheille.

Ammattihenkilöiden osaamisen lisäämisen sekä työvälineiden uudistamisen lisäksi hanke on pyrkinyt edistämään LAPE-ohjelmassa asetettua tavoitetta uudistaa palvelut integroiduksi kokonaisuudeksi ja siirtää painopisteitä kaikille yhteisiin ja ennaltaehkäiseviin palveluihin, varhaiseen tukeen ja hoitoon sekä perhelähtöisyyteen ja voimavarojen vahvistamiseen.

Implementoinnin tueksi hankkeessa luotiin:

- sähköinen koulutuksenhallintajärjestelmä. Järjestelmäksi valikoitui avoimen lähdekoodin ODOO-toiminnanohjausjärjestelmän päälle rakennettu koulutuksenhallintajärjestelmä, jonka avulla voidaan hallinnoida hankkeen toimintaympäristön koulutuksia sekä kouluttaja- ja opiskelijarekisteriä ja tuottaa raportteja kyseisistä rekistereistä.
- sähköinen implementointiopas: Näyttöön perustuva työ lasten kasvun tukena – miten johtaa juurtumista? Opas on suunnattu johdolle ja keskijohdolle auttamaan johtoa näyttöön perustuvan työn johtamisessa ja seurannan toteuttamisessa. Opas löytyy suomeksi kasvuntuki.fi/implementointiopas ja ruotsiksi kasvuntuki.fi/sv/implementeringsguide. Opas löytyy kasvuntuki.fi sivustolta myös englanniksi.

Vuoden 2018 aikana päätettiin, että tieteellisen toimituksen resurssointia lisätään ja kehitystyölle (sis. implementointityö) varataan erilliset resurssit.

” Työkalupakin sisällön yhteisvaikutuksena on pyritty tarjoamaan yksittäisiä interventioita ylittäviä hyötyjä lapsille ja perheille.

3.1.4 Kansainvälinen yhteistyö

Kasvun tuki -työtä on alusta saakka tehty tiiviissä yhteistyössä myös kansainvälisesti. Arviointityön rakentamiseen ovat vaikuttaneet muut pohjoismaiset tahot. Erityisen tärkeässä roolissa on ollut Norjan Ungsinn-portaali, jonka arvioinnit julkaistaan verkkoartikkeleina (ungsinn.no).

Arviointityölle on perustettu NordicDataPrev-verkosto, jonka verkostoitumistilaisuudessa myös LAPE-kauden Kasvun tuki -työtä esiteltiin syksyllä 2018. Työkalupakin juurruttamisen arvioinnista kokemuksia on myös saatu Norjasta, jonka kansallinen NUBU-keskus on luonut pysyvän TIBIR-mallin varhaisen tuen juurruttamisen tueksi (vrt. esim. Lapsen Maailma 1/2017, s. 11). Kasvun tuki -työtä LAPE-kauden aikana esiteltiin pohjoismaisessa implementointikongressissa 28.–30.5.2018 Kööpenhaminassa.

3.1.5 Työn tulokset ja jatko

Hankkeen tulosten kvantitatiivisena indikaattorina on ollut kuhunkin menetelmään koulutettujen ammattilaisten lukumäärän ja systemaattisessa levittämisessä mukana olevien maakuntien ja kuntien määrän sekä kyseistä palvelua saavien lasten, nuorten ja perheiden lukumäärän lisääntyminen. Tämä tavoite saavutettiin. Tulosindikaattoriksi nimettiin myös se, että lasten ja nuorten ohjautuminen lastenpsykiatriseen ja nuorisopsykiatriseen erikoissairaanhoidon vähenisi toiminnan seurauksena. Tätä indikaattoria tulee tarkastella vasta pidemmän ajan kuluttua hankkeen jälkeen.

Pitkän ajan hyödyiksi voidaan lukea myös järjestelmätasoon, toimintakulttuuriin ja osaamiseen sekä lasten hyvinvointiin liittyvät muutokset. Pääsääntöisesti nämä ovat hyötyjä, jotka eivät ole nähtävissä itse hankekauden aikana. Niiden toteutuminen vaatii paitsi työn jatkamista myös seurantaa ja tutkimusta, joita ei vielä hankekauden aikana ole ollut. Työn pitkän ajan tavoitteen saavuttamiseksi on asetettu, että luodaan pysyvä kansallinen rakenne sekä Kasvun tuki portaalin ylläpidolle että näyttöön perustuvien menetelmien levittämiseksi, implementoinnille ja seurannalle, jolloin lapsiperheille ja ammattilaisille olisi mahdollista taata tasavertainen tietopohja lasten eheän kasvun tueksi.

4 Verkostoituminen, tapahtumat ja kansainvälinen yhteistyö

4.1 Seminaarit ja tilaisuudet

4.1.1 Lapset, nuoret ja perheet satavuotiaassa Suomessa: Miten vahvistetaan lasta kannattelevia lähisuhteita tulevaisuuden Suomessa? Säätöalo, 16.1.2018

Itlan Lapset, nuoret ja perheet 100-vuotiaassa Suomessa -ohjelman (2013-2017) päätösseminaari pidettiin 16.1.2018. Seminaarissa esiteltiin keskeisiä tuloksia Itlan 100- vuotishjelmasta. Keskeiseksi teemaksi ohjelman aikana oli noussut lasten lähisuhteiden vahvistaminen lähiyhteisössä. Työtä jatketaan Itlassa osana Kasvun tuki -työtä (vrt. yllä). Terje Christiansen, Nasjonalt Utviklingssenter för barn och unge – NUBU esitteli seminaarissa, miten Norjassa näyttöön perustuvaa työtä on levitetty ja implementoitu kansallisesti jo kymmenen vuoden ajan. Tilaisuus järjestettiin yhteistyössä eduskunnan Lapset puolesta -ryhmän kanssa. Tilaisuuteen osallistui noin 100 ihmistä.

4.1.2 Ääni18 – Lapsen oikeuksien foorumi Hämeenlinna, 19.11.2018

ÄÄNI18 - Lapsen oikeuksien foorumi järjestettiin yhdessä Hämeenlinnan kaupungin ja 11 muun toimijan kanssa. Tapahtuma on suunnattu erityisesti lasten, nuorten ja perheiden asioista vastaaville päättäjille niin julkisella, yksityisellä kuin kolmannella sektorilla. Tavoitteena on luoda tapahtuma, joka toimii työkaluna lapsen oikeuksien toteutumisen seuraamiselle ja raportoinnille. Vuoden 2018 tapahtumassa oli kolme teemaa: Lapsipolitiikalla parempi yhteiskunta, kasvatustasavertaisten mahdollisuuksien luojana ja kohti aitoa osallisuutta. Foorumin ohjelmassa olevat alaseminaarit jakautuvat näiden teemojen alle.

Tapahtuma on suunniteltu toteutettavaksi viitenä vuonna, joista vuoden 2018 tapahtuma oli sarjan ensimmäinen. Jokaisesta foorumista valmistuu julkilausuma, joka kokoaa yhteen tapahtuman aikaisen työskentelyn ja toimii myös pohjana tulevan vuoden foorumin valmistelulle. Vuoden 2018 julkilausuma luovutettiin tilaisuudessa perhe- ja peruspalveluministeri Annika Saarikolle ja opetusministeri Sanni Grahn-Laasoselle.

Tapahtuma järjestettiin Hämeenlinnan Verkatehtaalla ja siihen osallistui n. 400 ihmistä. Itla vastasi sisällön koordinoimisesta, Hämeenlinnan kaupunki tapahtuman tuottamisesta. Tapahtumalla oli myös ulkopuolisista asiantuntijoista koostunut sisältötoimikunta. Julkilausuma on sivulla lapsenoikeuksienfoorumi.fi.

4.1.3 Muut tapahtumat

Vanhemmuuden tuen tutkijatapaaminen, Svenska social och kommunal högskolan, Helsingin yliopisto 2.3.2018

Tutkijatapaaminen kokosi yhteen vanhemmuuden tukeen liittyvää tutkimusta tekeviä tahoja sekä yhden kokeiluna vanhemmuuden tukea toteuttavan tahon. Tilaisuuteen osallistui n. 15 henkilöä.

Hyvä Alku -tapahtuma, Jyväskylä 20.-21.9.2018

Itlalla oli messuosasto sekä tietoisuus näyttelylavalla Niilo Mäki Instituutin järjestämässä Hyvä alku -tapahtumassa Jyväskylässä 20.-21.9.2018. Samassa yhteydessä Haukkalan säätiö järjesti seminaarin, jossa tieteellinen päätoimittaja piti esityksen.

Lucia-tilaisuus sidosryhmille

Itlan glögitilaisuuteen 12.12.2018 kutsuttiin avoimella kutsulla Itlan sidosryhmät ja yhteistyökumppanit. Lucia-neito kulkueineen vieraili juhlassa. Folkhälsanin koordinoiman Lucia-työn varainhankinta kohdistui kertomusvuonna vähävaraisten perheiden tukemiselle. Tilaisuus järjestettiin Lapinlahden Lähteen tiloissa. Tilaisuuteen osallistui yli 50 ihmistä.

4.2 Sidosryhmät ja jäsenyydet

4.2.1 Kansalliset verkostot

Itlalla oli kertomusvuonna edustus seuraavissa kansallisissa verkostoissa:

- Kansallinen lapsistrategia (OKM, STM)
- Lapsiin kohdistuvan väkivallan ehkäisyn ohjausryhmä (THL)
- FHIille (Folkhälsan).

4.2.2 Kansainväliset verkostot

Itla osallistui kertomusvuoden aikana seuraavien kansainvälisten verkostojen toimintaan:

- 7.-8.11.2018 NordicDataPrev, Oslo
- 5.6.2018 EU-parlamentin ja Alliance for Childhood European Network Groupin yhteistilaisuus, jota emännöi MEP Henna Virkkunen
- 18.-20.9.2018 Improving Outcomes for Children and Families through Collective Leadership and Knowledge, the Palix Foundation and the Alberta Family Wellness Initiative (AFWI), Lontoo.

5 Viestintä ja näkyvyys

Itlan viestintävuosi alkoi tiedotustilaisuudella osakkeiden luovutuksesta 4.1.2018 yhdessä valtioneuvoston kanslian kanssa Valtioneuvoston linnassa. Vuoden aikana eduskunnan juhlapäätöstä seuranneista muutoksista tiedotettiin osakkeiden luovutuksen, valtuuskunnan ja hallituksen valinnan sekä toimitusjohtajan rekrytoinnin yhteydessä.

Itlan viestintää toteutetaan sekä säätiön että Kasvun tuen kautta. Kasvun tuen tunnettuus lisääntyi LAPE-ohjelman aikana ja toiminta sai hyvin näkyvyyttä, vaikkakin erityisesti alueellisella tasolla vaikuttaa siltä, että Kasvun tukea ei aina yhdistetä osaksi Itlan toimintaa.

5.1 Säätiöviestintä

Itlan viestinnän kohderyhmässä ovat päättäjät, alan ammattilaiset julkisella, yksityisellä ja kolmannella sektorilla, tiedeyhteisö sekä laajemmin lasten hyvinvoinnista, vanhemmuudesta ja kasvun tuesta kiinnostuneet henkilöt ja tahot. Itlan toiminnasta, ajankohtaisista asioista ja tapahtumista viestitään Itlan verkkosivulla, sosiaalisen median kanavissa sekä sähköisellä uutiskirjeellä, joka ryhdyttiin julkaisemaan vuoden 2018 aikana. Uutiskirje ilmestyi kolme kertaa. Itlan verkkosivulla julkaistaan vuoden aikana viisi blogitekstiä. Kirjoitukset ovat joko omaa tuotantoa tai vierasblogi-kirjoituksia.

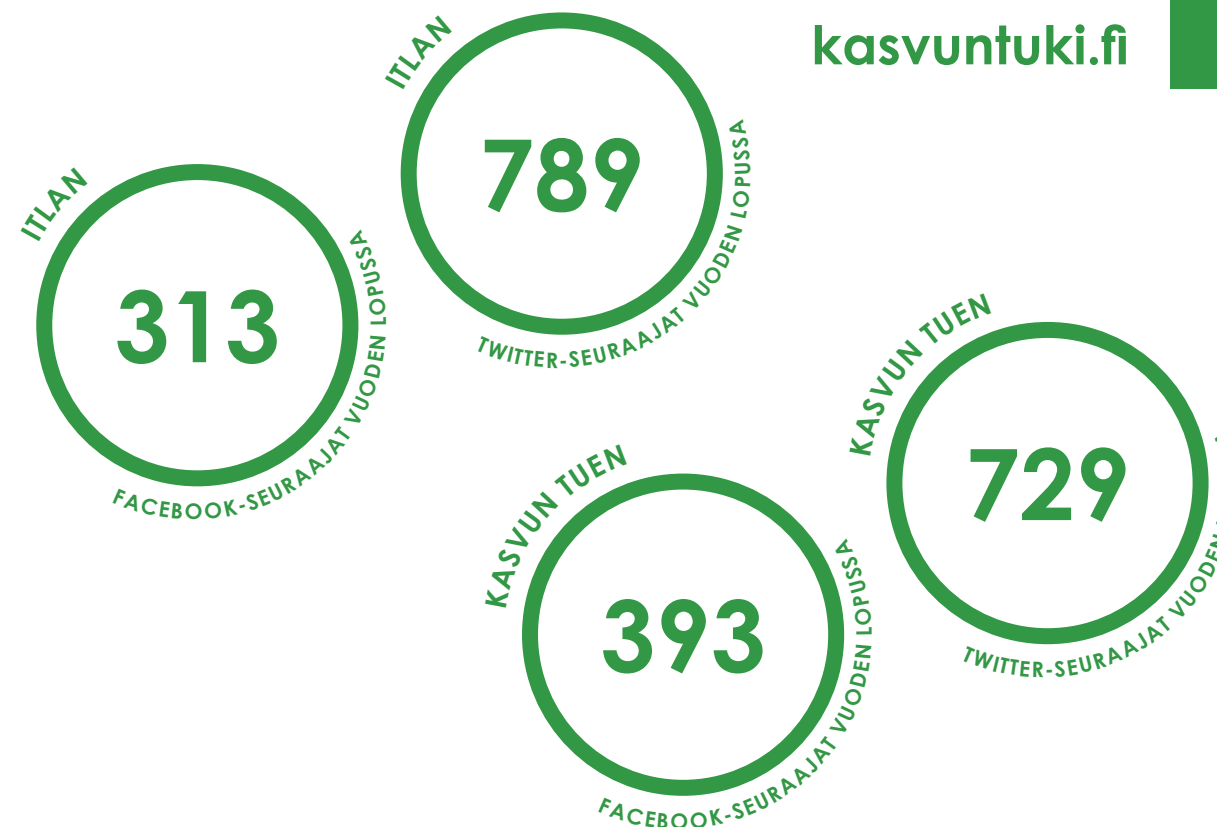
Säätiön toiminnasta, tavoitteista ja tulevaisuuden mahdollisuuksista tehtiin keväällä 2018 video, joka esitettiin ensimmäisessä valtuuskunnan kokouksessa. Video on katsottavissa Itlan Youtube-kanavalla.

Medianäkyvyyttä säätiö sai ennen kaikkea osakkeiden luovutukseen liittyen. Sosiaalisen median kanavista Itlan Twitter-tilin seuraajamäärä kasvoi tasaisesti vuoden aikana (341 seuraajasta 789 seuraajaan), Facebookin seuraajamäärä kasvoi maltillisemmin (267 seuraajasta 313 seuraajaan).

Eurooppalaisen tietosuoja-asetuksen (GDPR) tullessa voimaan Itlalle laadittiin tietosuojaseloste, joka on luettavissa Itlan verkkosivulla. Itla on hankkinut lapsenoikeuksienfoorumi.fi verkkotunnuksen yhdessä Hämeenlinnan kaupungin ja muiden toimijoiden kanssa järjestettävää ÄÄNI-tapahtumaa varten.

5.2 Väestöviestintä

Vuoden 2017 lopussa kokoontui ensimmäisen kerran väestöviestintä-teemalla eri sidosryhmiä koostuva ryhmä, joka jatkoi kevään 2018 pienemmällä kokoonpanolla. Ryhmässä oli Itlan lisäksi mukana edustajia THL:ltä, järjestöistä ja kirkosta. Ryhmässä kartoitettiin väestöviestinnän olemassa olevia kanavia ja keinoja ja pohdittiin mahdollisuuksia yleisesti sekä erityisesti Itlan roolia. Väestöviestintä tukee yhdessä tiedeviestinnän kanssa suurelle yleisölle suunniteltua materiaalia, jossa tutkittu tieto popularisoidaan lapsiystävällisemmän yhteiskunnan tueksi.

5.3 Kasvun tuki -työn LAPE-viestintä

Näyttöön perustuvan varhaisen tuen, hoidon ja vanhemmuustaitojen työkalupakki eli Kasvun tuki -hanke lopui vuoden 2018 lopussa. Hankkeen viestinnän keskeisenä tavoitteena oli näyttöön perustuvien vanhemmuuden tuen menetelmien nostaminen maakuntien ja kuntatoimijoiden tietoisuuteen.

Sosiaalisessa mediassa tavoitettiin hyvin sosiaali-, terveys- ja sivistysalan ammattilaisia ja myös vanhempia. Seuraajamäärät kasvoivat tasaisesti koko hankekauden ajan. Facebookissa sivun tykkääjien määrä tuplaantui vuoden 2018 aikana reilusta 200 lähes 400 tykkääjään. Twitterissä seuraajamäärä kasvoi 243 seuraajasta 729 seuraajaan. Kasvun tuen twiitit tavoittivat vuoden aikana 152 900 ihmistä. Mediassa hanke pääsi parhaiten esille syksyllä 2018, kun maakunnissa uutisoitiin koulutuksista valmistuneista uusista menetelmäosaajista.

Myös kasvuntuki.fi-portaalin kävijämäärä kasvoi. Yhteensä vuonna 2018 kävijöitä oli 17 000, kuukaudessa noin 1 400. Etusivun ja Työmenetelmät-sivun lisäksi kiinnostusta herättivät eniten Lapset puheeksi -kesustelun ja Voimaperheiden menetelmäisivut.

Implementointiopasta varten kuvatuista haastatteluvideoista tehtiin myös videokampanja Facebookissa. Kampanjassa videoille ostettiin näkyvyyttä neljän koulutuksessa mukana olevan maakunnan alueelle; Satakuntaan, Uudellemaalle, Pohjois-Karjalaan ja Etelä-Savo. Lisäksi videot julkaistiin Kasvun tuen Facebook-sivulla.

6 Toiminnan kehittäminen ja tulevaisuuden näkymät

Säätiön hallitus on loppuvuodesta 2018 alkaen rakentanut säätiön tulevaa strategiaa suunnitelmakaudelle 2019-2022. Tarkoituksena on keskittää strategia toiminnallisille kokonaisuuksille, joiden perusteena on tutkimukseen perustuva tieto, ja jotka liittyvät lasten ja perheiden hyvinvointia ja kasvua tukevaan johtamisosaamiseen, lapsipalveluihin ja -interventioihin liittyvään innovaatiotoimintaan ja lapsien ja lapsiperheiden palvelujen ja heihin liittyvien toimenpiteiden vaikuttavuuteen ja menetelmäevidenssiin. Hallitus jatkaa säätiön hallintomallin, toimintatapojen ja viestinnällisen ilmeen kehittämistä vuonna 2019.

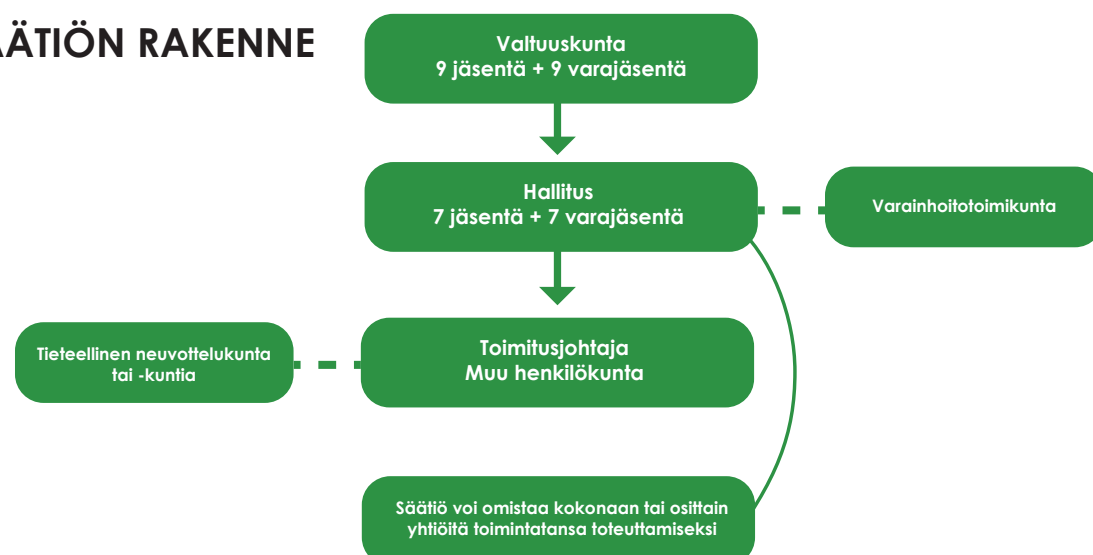
7 Hallinto, varainhankinta ja varainhoito

7.1 Hallinto

Itlan ensimmäisen valtuuskunnan valinnasta on säädetty lailla (Laki Itsenäisyyden juhlavuoden lastensäätiön valtuuskunnan asettamisesta ja säätiön pääomittamisesta 1004/2017). Itlan ensimmäinen valtuuskunta valittiin eduskunnan täysistunnossa 23.2.2018 ja se kokoontui ensimmäisen kerran 21.3.2018 (jäsenet liitteessä 1). Valtuuskunnan puheenjohtaja on kansanedustaja Aila Paloniemi (kesk.) ja varapuheenjohtaja kansanedustaja Sari Sarkomaa (kok.) Itlan valtuuskunta valitsi kokouksessaan 24.4.2018 uuden hallituksen, josta noin puolet jäsenistä on erovuorossa 2020. Aikaisempi hallitus kokoontui puheenjohtaja Pentti Arajärven ja varapuheenjohtaja Maria Kaisa Aulan johdolla 5 kertaa ja uusi hallitus puheenjohtaja Petri Pohjosen ja varapuheenjohtaja Maria Kaisa Aulan johdolla 7 kertaa (jäsenet liitteissä 2 ja 3).

Toimitusjohtajaksi valittiin syksyllä 2018 VTT Petri Virtanen, joka aloitti tehtävässään 5.2.2019. Asiamiehen toimen korvaa helmikuun 2019 alusta toimitusjohtaja. Asiamiehen tehtäviä on säätiössä hoitanut VTT Petra Kouvonen kuluneen vuoden aikana.

SÄÄTIÖN RAKENNE

7.2 Varainhankinta

Säätiön sääntöjen 4 §:n 1 momentin mukaan Itlan toimintaa voidaan rahoittaa toiminnan tuloilla ja muulla rahoituksella sekä säännöissä määrätyn mukaisesti säätiön pääomalla. Vuoden 2018 aikana Itlan toimintaa on rahoitettu pääosin valtionavustuksella ja muulla ulkopuolisella rahoituksella.

7.3 Varainhoito

7.3.1 Varainhoidon järjestäminen

Varainhoidosta päättää säätiön hallitus. Itlan istuva hallitus on vuoden aikana perustanut varainhoitotoimikunnan, laatinut varainhoidolle suunnitelman ja kilpailuttanut varainhoidon.

Säätiön sijoitusstrategia hyväksyttiin syksyllä 2018. Syksyllä 2018 Itlan varainhoidosta on suoritettu hankintalain mukainen kilpailutus. Varainhoidosta vastaaviksi tahoiksi valittiin Taaleri Oy sekä Evli Oy. Kummallekin taholle ohjataan hoidettavaksi 25 miljoonan euron varallisuus. Varainhoitosopimukset allekirjoitettiin 14.11.2018.

Itlan varainhoitotoimikuntaan kuuluu viisi jäsentä: Petri Pohjonen, Teppo Koivisto (toimikunnan puheenjohtaja), Mikko Mikkola, Sixten Korkman ja Annika Ekman. Annika Ekman on ulkojäsen, eli hän ei kuulu Itlan hallitukseen. Varainhoitotoimikunta seuraa Itlan varainhoidon toteutumista. Seurannan järjestämiseksi yhteistyötä on seurantavuoden aikana tehty SijoittajaPro Finland Oy:n kanssa.

7.3.2 Säätiön sijoitusstrategia

Säätiön sijoitusvarallisuuden pitkän aikavälin strategiseksi tuottotavoitteeksi on asetettu neljän prosentin reaalitytuotto vuodessa, minkä tulisi kattaa toiminnasta syntyvät kulut. Säätiön sijoittamisen aikajänne on pitkä. Säätiön varojen sijoitustoiminnan on oltava suunnitelmallista ja vastuullista. Säätiön tulee huolehtia sijoittamiseen liittyvien riskien hallinnasta. Sijoitusten tulee olla tehokkaasti hajautettuna eri omaisuusluokkien, maantieteellisten alueiden, toimialojen, omaisuudenhoitajien ja sijoitustyylien kesken. Ymmärrettävyys ja läpinäkyvyys ovat säätiölle tärkeitä periaatteita sijoitustoiminnan toteuttamisessa.

Säätiön kaikkea toimintaa ohjaavat lasten oikeudet, joten sijoitustoiminnassakin tulee ottaa huomioon YK:n lapsen oikeuksien sopimus. Hyvänä lähtökohtana säätiö nojaa toiminnassaan YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteisiin (PRI). Säätiö ottaa sijoitustoiminnassaan huomioon ESG-näkökohdat eli ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallinnointitapaan liittyvät asiat. Vastuullisen sijoittamisen avulla varmistetaan sijoituksille hyvä tuotto sekä hallitaan sijoitusriskejä tehokkaasti. Säätiö voi käyttää ulkopuolisia omaisuudenhoitajia sijoitustoiminnassaan ja sen raportoinnin järjestämisessä. Tämä tarkoittaa, että omaisuudenhoitaja tekee yksittäiset sijoitusanalyysit ja -valinnat säätiön puolesta.

7.3.3 Sijoitustoiminta

Sijoitussalkun kokonaisuutta on hajautettu kahdesti kuluneen vuoden aikana. Alkuvuodesta yhtiökohtaista riskiä haluttiin pienentää ja osakkeet hajautettiin hallituksen päätöksellä (3/2018) siten, että varoja oli seitsemällä yhtiöllä: Tieto, Telia, Nordea, Kesko, Metso, Fortum ja Neste. Käteisenä pidettiin viisi miljoonaa euroa. Osana varainhoidon kilpailuttamista hallitus teki päätöksen osakkeiden myymisestä. Elokuun lopussa (23.8.2018) salkku oli tuottanut yli kahdeksan miljoonaa euroa.

Sijoitustoimintaa rakennetaan vuoden 2019 aikana vahvasti yhteistyössä Itlan hallituksen määräämän varainhoitotoimikunnan kanssa.

7.4. Tilintarkastus

Itlan tilintarkastuksen on suorittanut kertomusvuonna KHT Jaana Salmi tilintarkastusyhteisö PricewaterhouseCoopers Oy:stä. Varatilintarkastajat ovat KHT Henrik Sormunen ja KHT Soila Rantala.

Lähteet

Heinonen, O.-P. ym. Yhdyspinnat yhteiseksi mahdollisuudeksi - Selvitys lapsi-, nuoriso- ja perhepalveluiden toteuttamiseen liittyvissä yhdyspinnoista muuttuvassa toimintaympäristössä. Sosiaali- ja terveysministeriö. Raportteja ja muistioita, 8, 2018. (27-38).

Sotkanet, 2018

Kuntaliiton lastensuojelukyselyn raportti, 2018

LIITE 1 ITLAN VALTUUSKUNTA

JÄSENET

Tiina Elovaara (sin.)
Arja Juvonen (ps.)
Antti Kurvinen (kesk.)
Johanna Ojala-Niemelä (sd.)
Aila Paloniemi (kesk.) puheenjohtaja
Sari Sarkomaa (kok.) varapuheenjohtaja
Satu Taavitsainen (sd.)
Mari-Leena Talvitie (kok.)
Ulla Parviainen (kesk.)

VARAJÄSENET

Outi Alanko-Kahiluoto (vihr.)
Petri Honkonen (kesk.)
Ari Jalonen (sin.)
Niilo Keränen (kesk.)
Suna Kymäläinen (sd.)
Jari Myllykoski (vas.)
Sari Raassina (kok.)
Veronica Rehn-Kivi (r.)
Kari Tolvanen (kok.)

Mirja Vehkaperän luopui jäsenyydestä ja hänen tilalleen valittiin Ulla Parviainen 21.6.2018 eduskunnan päätöksellä.

LIITE 2 ITLAN HALLITUS 2018 (24.4.2018 saakka)

Lastensuojelun Keskusliiton nimeämät

Varsinaiset jäsenet

2018–2020

puheenjohtaja
professori
PENTTI ARAJÄRVI

2017–2019

toiminnanjohtaja
PIA SUNDELL
Barnavårdsföreningen

2016–2018

toiminnanjohtaja
HANNA HEINONEN
Lastensuojelun Keskusliitto

Varajäsenet

toiminnanjohtaja
HANNA MARKKULA-KIVISILTA
Pelastakaa Lapset ry

Lastensuojelupalveluiden päällikkö
MARI AHLSTRÖM
Espoon kaupunki

toiminnanjohtaja
KAI LAITINEN
Erityishuoltojärjestöjen liitto Ehjä ry

Sosiaali- ja terveysministeriön nimeämät

Varsinaiset jäsenet

2018–2020

kehittämispäällikkö
PÄIVI LINDBERG
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

2017–2019

varapuheenjohtaja
hankejohtaja
MARIA KAISA AULA
Sosiaali- ja terveysministeriö
Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma

2016–2018

apulaisprofessori
SUVIANNA HAKALEHTO
Itä-Suomen yliopisto

Varajäsenet

tutkimusprofessori
SAKARI KARVONEN
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

neuvotteleva virkamies
ANNIKA PARSONS
Sosiaali- ja terveysministeriö

professori
MARKKU JAHNUKAINEN
Helsingin yliopisto/opettajankoulutuslaitos

LIITE 3 ITLAN HALLITUS 2018 (24.4.2018 alkaen)

Varsinaiset jäsenet

2018–2021

puheenjohtaja
pääjohtaja
PETRI POHJONEN
Invalidiliitto

varapuheenjohtaja
hankejohtaja
MARIA KAISA AULA
Sosiaali- ja terveysministeriö

dosentti,
varhaiskasvatuksen professori
MIRJAM KALLAND
Helsingin yliopisto

professori
SIXTEN KORKMAN
Aalto-yliopisto

2018–2019

toiminnanjohtaja
RIITTA SÄRKELÄ
Ensi- ja turvakotien liitto

dosentti, linjajohtaja
KLAUS RANTA
Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri

johtaja (opetus ja kulttuuri)
TERHI PÄIVÄRINTA
Kuntaliitto

Varajäsenet

hyvinvointipäällikkö
ARTO WILLMAN
Oulun kaupunki

toiminnanjohtaja
HANNA HEINONEN
Lastensuojelun Keskusliitto

dosentti, Käypä hoito-
toimituksen päätoimittaja
JORMA KOMULAINEN
Suomalainen Lääkäriseura Duodecim

toimitusjohtaja
MIKKO MIKKOLA
Juho Vainion Säätiö

toimialajohtaja
TEPPO KOIVISTO
Valtiokonttori

dosentti, hyvinvointiosaston johtaja
TUIRE SANTAMÄKI-VUORI
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

emeritusprofessori
JOUNI VÄLIJÄRVI
Jyväskylän yliopisto

*Siltoja tutkimuksen, käytännön
ja päätöksenteon välille.*

ITLA

—
ITSENÄISYYDEN
JUHLAVUODEN
LASTENSÄÄTIÖ